

**QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ SIRTQI SAWDA AYLANISI
(2022- jil yanvar-iyul aylari ushin dáslepki maǵlıwmat)**

Respublika ekonomikasın rawajlandırıw strategiyası diversifikaciyalanǵan hám básikege shıdamlı ekonomikanı jaratıwǵa, innovacion texnologiyalar hám bazardı basqarıwdıń jańa usıllarınan paydalanǵan halda milliy resurslardan maksimal dárejede paydalanıwǵa baǵdarlanǵan. Mámlekettiń sırtqı ekonomikalıq iskerligi, atap aytqanda sırtqı sawda tarawında ámelge asırılıp atırılǵan reformalardıń aqırǵı nátiyjesi xalıqtıń turmıs dárejesine óz tásirin ótkeredi.

2022- jıldıń yanvar-iyul ayları juwmaǵı menen respublikanıń sırtqı sawda aylanısı (tekstte SSA) 349,0 mln. AQSh dolların qurap, 2021- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 41,9 mln. AQSh dollarına yaǵnıy 89,3 % ke quradi.

**SIRTQI SAWDA AYLANISI HÁM BALANSI
(yanvar- iyul, mırn AQSh dollari)**

	2021- jil	2022- jil	Ósiw pátleri, % te	Jámige salıstırǵanda, % te
Sırtqı sawda aylanısı	390 857,6	348 974,2	89,3 %	x
Eksport 	255 118,3	222 156,6	87,1 %	100,0
 tovarlar	253 569,2	219 582,9	86,6	98,8
 xızmetler	1 549,1	2 573,7	166,1	1,2
 altın	-	-	-	-
Import 	135 739,4	126 817,6	93,4 %	100,0
 tovarlar	129 926,1	121 087,4	93,2	95,5
 xızmetler	5 813,2	5 730,2	98,6	2,5
 Saldo	119378,9	95338,9	x	x

Maǵlıwmat ushin: Ózbekstan Respublikasınıń tovarlar sırtqı sawdası statistika kórsetkishlerin qáılestiriwde, Sırtqı ekonomikalıq iskerlik Tovar nomenklaturası (keyingi orınlarda SEI TN) menen birgelikte, Birlesken Milletler Shólkeminiń Xalıqaralıq standartlasqan sawda klassifikatorı (keyingi orınlarda – XSSK) isletiledi. Bul óz náwbetinde analitikalıq maqsetlerde eksport hám import qılınatuǵın tovarlardı 10 úlken bólimge gruppalam ushin imkan beredi. Tovarlardı XSSK boyınsha kodlastırıw, SEI TN hám XSSK ortasında ótiw gıltleri járdeminde ámelge asırıladi.

SSAda eksport kólemi 222,2 mln. AQSh dollarına (12,9 % ke kemeydi) hám import kólemi 126,8 mln. AQSh dollarına (6,6 % ke kemeydi) jetti. Sırtqı sawda aylanısı saldósı 95,3 mln. AQSh dollardı quradı.

**QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASI MENEN SIRTQI SAWDA AYLANISI
EN JOQARI ULESKE IYE BOLGAN MAMLEKETLER
(2022- jil yanvar-iyul, mln. AQSh dollari)**

Qaraqalpaqstan Respublikası, jáhannıń 56 dan artıq mámleketleri menen sawda baylanısların ámelge asırıp kelmekte. SSAnıń salmaqlı úlesi Türkiyada (20,9 %), Qıtay Xalıq Respublikasında (28,1 %), Latviyada (8,4 %), Rossiya Federaciyasında (17,4 %), Qazaqstanda (8,8 %), Koreya Respublikası (4,6 %) hám Awğanstanda (0,9 %) gúzetilgen.

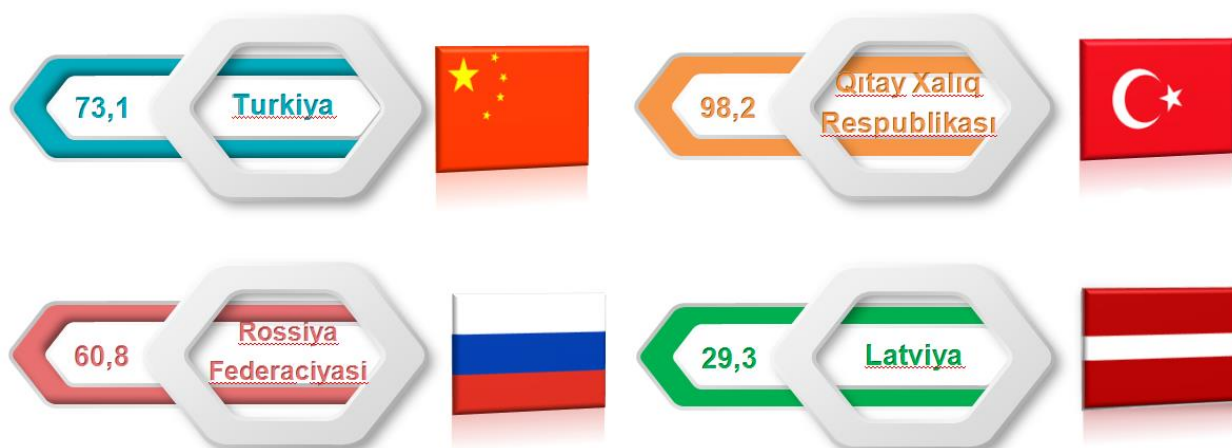
úzliksiz islewin támiyinilew ushın respublikada zárúr resurslar bazası jaratılğan. Eksport quramında sezilerli ózgerislerge import tovarlarınıń ornın basatuǵın ónimler islep shıǵarıw hám sanaat óndirisin diversifikaciya qılıw nátiyjesinde erisildi.

Sunday-aq, qońsı mámleketler menen óz-ara baylanıslardı bekkemlew, mámleketlerdiń social-ekonomikalıq, sawda-sanaat hámde mádeniy salalardaǵı baylanısların rawajlandırıw boyınsha úlken isler ámelge asırılıp atırılǵanlıǵın kóriw múmkin.

SSA da sońǵı jıllarda úlken ózgerisler gúzetilip atır. Mısal ushın, sońǵı úsh jılda SSA da Qırǵızıstan, Awǵanıstan hám Tájikistan menen sırtqı sawda aylanısınıń óskenligi gúzetilmekte. Basqa mámleketler (qońsı mámleketlerden tisqari) menen bolsa, SSA da eń joqarı úlesi Qıtay Xalıq Respublikası, Rossiya Federaciyası, Túrkiya hám Latviya mámleketleri úlesine tuwra kelgen.

UNAMLÍ SÍRTQÍ SAWDA BALANSÍ GÚZETILGEN TÓRT MÁMLEKET
(yanvar- iyul, mln AQSh dollari)

Sırtqı ekonomikalıq iskerligi boyınsha 20 iri sherik-mámleketler arasınan 12 mámlekette unamlı sırtqı sawda balansı gúzetilgen, sonnan, Túrkiya (73,1 mln. AQSh dollari), Qıtay Xalıq Respublikası (98,2 mln. AQSh dollari), Rossiya (60,8 mln. AQSh dollari) hám Latviya (29,3 mln. AQSh dollari) usılar qatarınan. Qalǵan 6 mámleket penen passiv sırtqı sawda balansı saqlanıp qalmaqta.

**QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ IRI SHERIK
MÁMLEKETLER MENEN SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSI DINAMIKASI**
(yanvar- iyul, miń. AQSh dollari)

Mámleketler	2020- jil	2021- jil	2022- jil
Túrkiya	36945,5	66056,7	73119,7
Eksport	35987,2	58498	67259,5
Import	958,3	7558,7	5860,2
Saldo	35028,9	50939,3	61399,3
Qıtay Xalıq Respublikası	81442,7	92902	98166,8
Eksport	59185,9	70292,4	50634,3
Import	22256,8	22609,6	47532,5
Saldo	36929,1	47682,8	3101,8
Rossiya Federaciyası	67079,3	68164,2	60765,6
Eksport	45996,6	46480,7	28929
Import	21082,7	21683,5	31836,6
Saldo	24913,9	24797,2	-2907,6
Latviya	14545,2	21870	29322,7
Eksport	12321,7	19516,2	28791,2
Import	2223,5	2353,8	531,5
Saldo	10098,2	17162,4	28259,7
Qazaqstan	32174,6	37989,8	30915,4
Eksport	23356,9	25299,3	18358,3
Import	8817,7	12690,5	12557,1
Saldo	14539,2	12608,8	5801,2
Koreya Respublikası	21537,7	15231	16143,3
Eksport	2522,8	1966,5	8983,7
Import	19014,9	13264,5	7159,6
Saldo	-16492,1	-11298	1824,1

Mámleketler	2020- jil	2021- jil	2022- jil
Awғанstan	2134,6	2746	3188,6
Eksport	2101,2	2746	3188,6
Import	33,4		
Saldo	2067,8	2746	3188,6
Qırғız Respublikası	2587,6	5414,7	4527,6
Eksport	1432,3	3006,5	2369,1
Import	1155,3	2408,2	2158,5
Saldo	277,0	598,3	210,6
Gruziya	356,7	1161,3	2170,3
Eksport	319,2	1161,3	2091,5
Import	37,5		78,8
Saldo	281,7	1161,3	2012,7
Ukraina	4145,8	10885,6	1832,4
Eksport	3502,9	10249,3	1693,5
Import	642,9	636,3	138,9
Saldo	2860,0	9613,0	1554,6
Franciya	139,0	2034,9	1244,9
Eksport		1240,7	1036,9
Import	139,0	794,2	208
Saldo	-139,0	446,5	828,9
Türkmenstan	1485,3	1967,4	1511,7
Eksport	481,4	632,6	806,5
Import	1003,9	1334,8	705,2
Saldo	-522,5	-702,2	101,3
Iran	1255,0	3881,2	1250,3
Eksport		1742,7	576,1
Import	1255,0	2138,5	674,2
Saldo	-1255,0	-395,8	-98,1

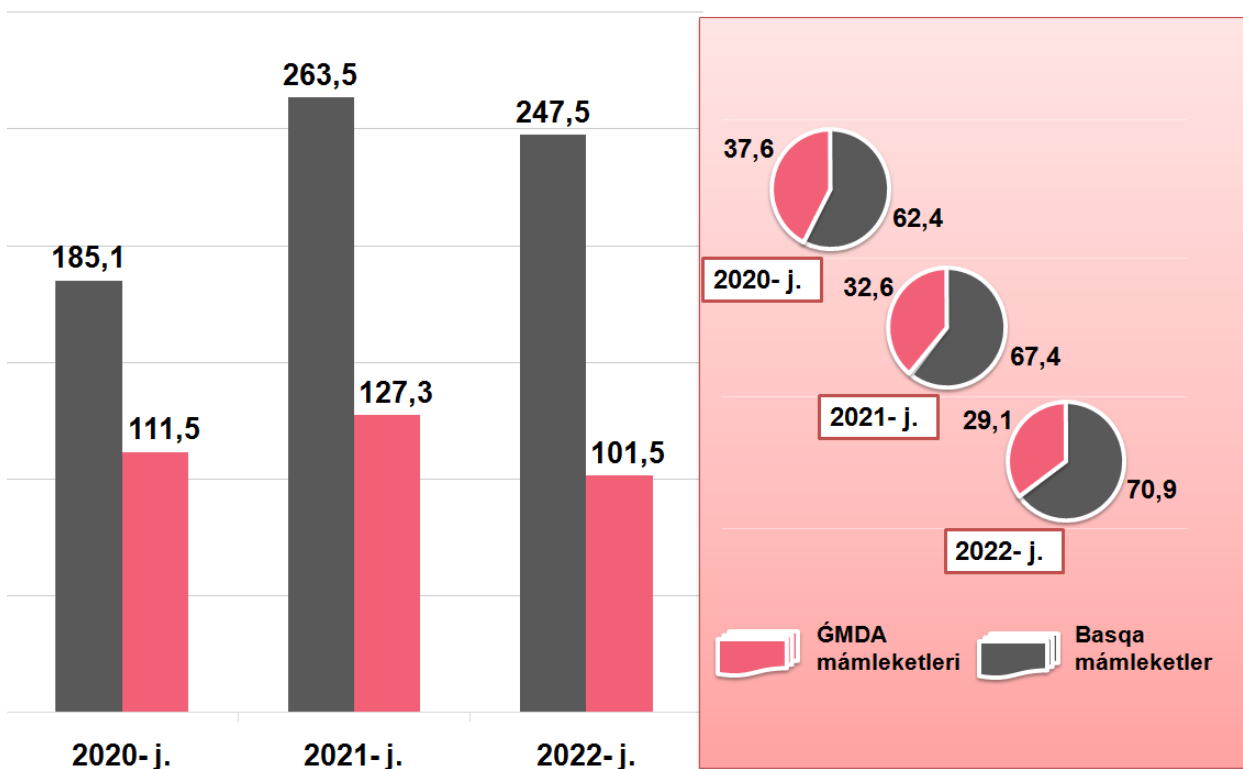
Mámleketler	2020- jil	2021- jil	2022- jil
Tájkistan	3391,1	2134,6	533,9
Eksport	3391,1	2134,6	533,9
Import			
Saldo	3391,1	2134,6	533,9
Ázerbayjan	66,9	244,0	500,2
Eksport		244,0	500,2
Import	66,9		
Saldo	-66,9	244	500,2
Germaniya	1048,1	6271,5	1165,6
Eksport	400,6	442,1	386,4
Import	647,5	5829,4	779,2
Saldo	-246,9	-5387,3	-392,8
Portugaliya	0	98,1	251,5
Eksport		98,1	251,5
Import			
Saldo	0	98,1	251,5
Litva	557,9	2822	2895,9
Eksport	0,1	2163,7	248,8
Import	557,8	658,3	2647,1
Saldo	-557,7	1505,4	-2398,3
Irak	1491,2	1177,2	223,9
Eksport	1491,2	1177,2	223,9
Import			
Saldo	1491,2	1177,2	223,9
Pakistan	460,7	1565,9	410,9
Eksport	460,7	1404,6	209,9
Import		161,3	201
Saldo	460,7	1243,3	8,9

Qaraqalpaqstan Respublikasınıń sırtqı sawda aylanısınıń úshten bir bólegi ĞMDA mámleketlerine tuwra keledi hám bul kórsetkish sońğı jıllarda biraz ózgerdi.

Respublikamızda sırtqı sawdanı qollap-quwatlaw hámde ĞMDA mámleketleri menen usı saladağı sheriklikti jánede bekkemlew boyınsha alıp barılıp atırılğan is-ilájlarǵa qaramay, 2022-jıldıń yanvar-iyul aylarında, sırtqı sawda aylanısında ĞMDA mámleketleriniń úlesi 29,1 % ti qurap, 2021- jılǵa salıstırǵanda sırtqı sawda aylanısındaǵı úlesi 20,3 % ke kemeygen.

**QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ SIRTQI SAWDA AYLANISINDA
ĞMDA MAMLEKETLERI HÁM BASQA MAMLEKETLERDIN KOLEMLERI
DINAMIKASI**
(yanvar-iyul, mln. AQSh dollari, úlesi, % te)

Basqa sırt el mámleketleriniń SSA sı 2022- jıldıń yanvar-iyul aylarında 2021- jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 6,1 % ke kemeydi hám jámi SSA daǵı úlesi 70,9 % ti quradı.

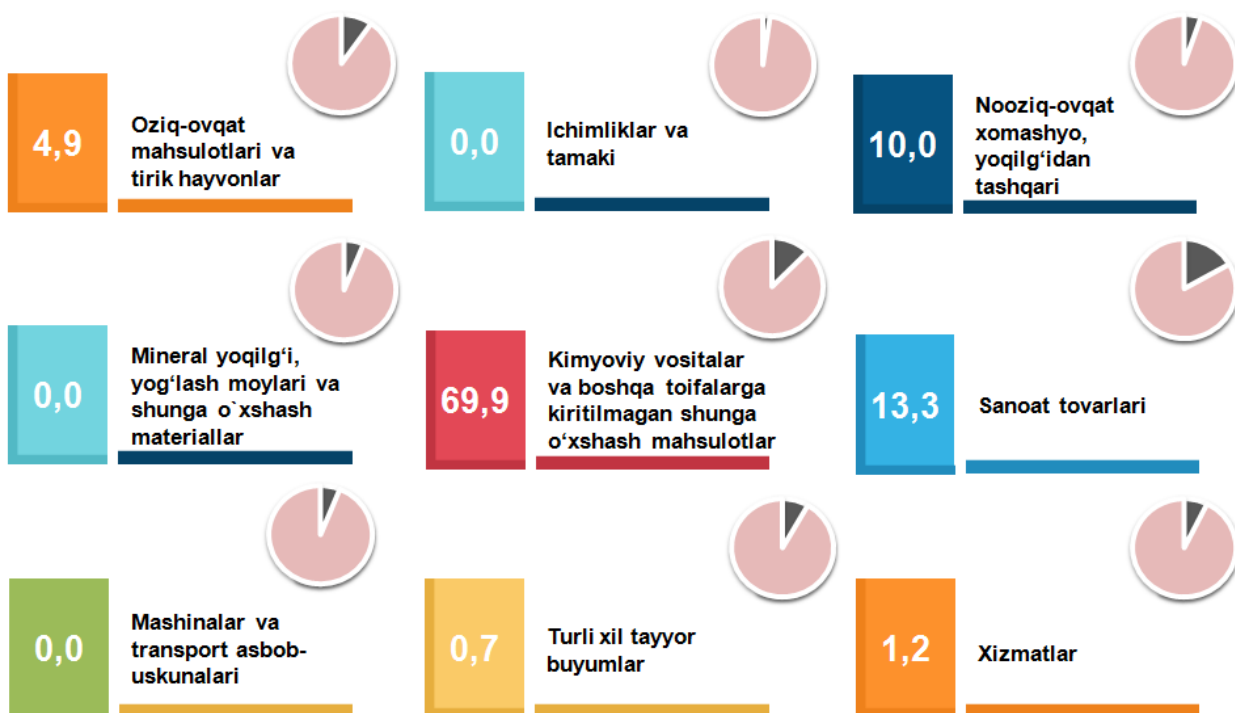
QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI EKSPORTI (2021- jil yanvar-iyul)

Ushbu jildidagi yanvar-iyul aylarida mamlakatni eksportyorlari sanoatni 138 ta tashkil etib, ular tomonidan 222,2 mln. AQSh dollari (qimmat bahali metallar eksportidan tashqari) hajmida (2021- jildidagi sathga solishtirganda 87,1 % ga oshirildi) tovar hamda xizmatlar eksporti amalga oshirildi.

Eksport tarkibida tovarlar ulasi 97,9 % ni tashkil etib, ular tomonidan kimyoviy qurilmalar hamda boshqa kategoriyalarga kiritilmagan ushbu sohaga oid mahsulotlar (69,9 %), sanoat tovarlari (13,3 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (4,9 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (10,0 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (10,0 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (4,9 %) ulasiga oshirildi.

XSSK BOYINSHA EKSPORT QURAMI (2022- jil yanvar-iyul, ulasi, % ga)

**ЎMDA HÁM BASQA MÁMLEKETLERGE EKSPORT QURAMI
(2022- jil yanvar-iyul)**

XSSK qurami	Jámi			ЎMDA mámleketleri			Basqa mámleketler		
	miń AQSh dollari	ótken jilǵa salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te	miń AQSh dollari	ótken jilǵa salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te	miń AQSh dollari	ótken jilǵa salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te
Jámi eksport	222 156,5	87,1	100,0	53 293,9	60,5	100,0	168 862,7	101,1	100,0
sonıń ishinde:									
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	10 940,6	97,8	4,9	4 246,9	93,2	8,0	6 693,7	101,7	4,0
Ishimlikler hám temeki	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0		-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqari	22 225,5	67,0	10,0	737,5	25,8	1,4	21 488,0	88,8	12,7
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	-	-	-		-	-		-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	155 165,8	86,2	69,8	39 042,9	42,5	73,3	116 122,9	105,3	68,8
Tiykarınan material túrine qarap klassifikaciyalanǵan sanaat tovarları	29 618,0	107,0	13,3	7 036,3	97,0	13,2	22 581,7	104,0	13,4
Mashinalar hám transport ásbap-úskenederi	23,7	719,0	0,0	23,7	-	-		-	-
Hár qıylı tayar buyımlar	1 609,1	465,2	0,7	1 609,1	1 078,7	3,0		0,0	0,0
Xızmetler	2 573,7	166,1	1,2	597,4	41,1	1,1	1 976,3	809,4	1,2

ĠMDA mámleketleri hám basqa mámleketlerge eksporttıń baǵdarı boyınsha parqlanıwlar barlıǵı gúzetilmekte. Sonnan, ĠMDA mámleketlerine eksporttıń tiykarǵı bólimi ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler úlesine tuwra kelmekte, eksport kólemi boyınsha keyingi orınlarda sanaat tovarları, azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar hámde azıq-awqatlıq emes shiyki zatqa (janılıǵıdan tısqarı) tuwra kelmekte.

2022- jıldıń yanvar-iyul aylarında eksport qılınǵan tovarlar hám xızmetler quramınıń analizi sonı kórsetpekte, tovarlar hám xızmetler quramında sezilerli ózgerisler bolmadı, biraq sonı aytıw kerek, 2021- jıldıń yanvar-iyulǵa salıstırǵanda, azıq-awqatlıq emes shiyki zat (janılıǵıdan tısqarı), sanaat tovarları hámde xızmetlerden tısqarı barlıq tovar gruppalarında ósim gúzetildi.

EKSPORT QURAMI DINAMIKASI
(yanvar- iyul % te)

XSSK quramı	2020- jil	2021- jil	2022- jil
Jámi	100,0	100,0	100,0
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	4,4	4,4	4,9
Ishimlikler hám temeki	0,0	0,0	0,0
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	13,1	13,0	10,0
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	0,5	0,5	0,0
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	-	0,0	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	70,4	70,5	69,8
Tiykarınan material túrine qarap klassifikaciyalanǵan sanaat tovarları	10,8	10,9	13,3
Mashinalar hám transport ásbap-úskenederi	0,0	0,0	0,0
Hár qıylı tayar buyımlar	0,1	0,1	0,7
Xızmetler	0,6	0,6	1,2

**XSSK BÓLIMI BOYÍNSHA AYÍRÍM ÓNIMLER
EKSPORTINIŇ QURAMI
(2022- jil yanvar-iyul)**

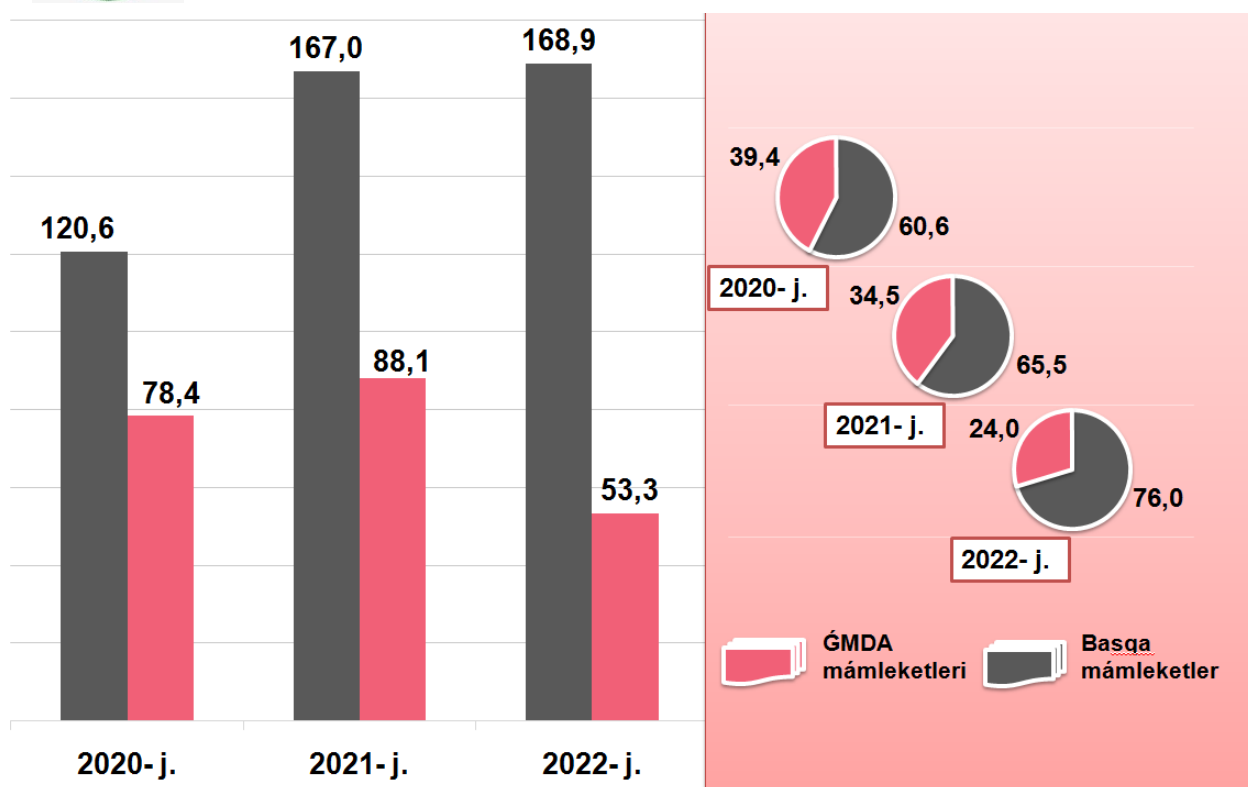
XSSK bólimi atı	Mıń AQSh dolları	2020-jıldıń sáykes dawirine salıstırǵanda, % te
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Palız hám miyweler	7 714,3	91,5
Dánli eginler hám olardan tayarlanǵan ónimler	3 179,6	124,1
Kofe, shay, kakao, dámbegishler hám olardan tayarlanǵan ónimler	5,1	3,2
Sheker, shekerden tayarlanǵan ónimler hám bal	28,9	108,6
Hár qıylı azıq-awqat ónimleri hám preparatlar		
Sút ónimleri hám qus máyekleri	12,7	552,2
Ishimlikler hám temeki		
Ishimlikler		
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqari		
Haywanlar hám ósimliklerden kelip shıqqan shiyki zat materialları	14 763,7	69,2
Toqımashılıq talaları hám olardıń shıǵındıları	1 156,0	10,1
May alınatuǵın tuqımlar hám miyweler	91,8	187,3
Tóginler ushın shiyki zat hám mineral shiyki zat (kómir, neft hám qımbat bahalı taslardan tısqari)	6 214,0	18,6 b
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıǵan uqsas materiallar		
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar		
Ósimlik mayları (qam, tazalanǵan yaki frakciyalanǵan)	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler		
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	197,9	560,6
Birlemshi formadaǵı plastmassalar	154 840,0	86,1
Efir mayları, rezinoidlar hám parfyumeriyalıq zatlar; xájetxana preparatları, polirovkalaw hám juwıw quralları	107,4	86,5
Basqa jerde klassifikaciyanbaǵan ximiyalıq materiallar hám ónimler		

Boyaytuğın hám terini iyleytuğın zatlar hám boyawlar	0,1	2,0
Birlemshi bolmağan formadađı plastmassalar	20,4	51,0 b
Sanaat tovarları		
Toqımashılıq iyirilgen jibi, gezlemeler, tayar buyımlar hám usıǵan uqsas ónimler	21 027,4	81,8
Probka hám terekten tayarlanǵan buyımlar (mebelden tisqari)	21,5	524,4
Shoyın hám polat	206,4	-
Ruda bolmağan qazılmalardan tayarlanǵan ónimler		
Metallardan tayarlanǵan buyımlar	4,9	-
Basqa tártiptegi metall bolmağan minerallardan alınǵan ónimler	8 357,9	421,5
Mashinalar hám transport ásbap-úskenerleri		
Avtomobiller		
Elektr mashinaları, apparatlar, ásbaplar hám olardıń elektr bólekleri		
Sanaat ushın arnawlı bolmađan mashinalar hám olardıń detalları	10,3	
Elektr baylanısı, dawıstı jazıw hám esittiriw apparaturaları hám úskenerleri		
Energiya generatorı mashinaları hám ásbap-úskenerler	1,0	30,3
Arnawlı bo'limler ushın arnawlı mólsherlangen mashinalar	12,5	
Hár qıylı tayar buyımlar		
Hár qıylı tayar buyımlar	55,8	85,3
Arnawlı, ilimiy hám qadaǵalaw ásbapları hám apparatları	741,2	279,2
Kiyim-kenshekler hám kiyim-kenshek buyımları	804,6	57,5 b
Mebel hám olardıń buyımları, kórpe-tósekler, matraslar, kópshikler soǵan uxsas mebeller	7,2	
Поёбзал	0,3	
Xızmetler		
Finanslıq xızmetler	362,9	97,0
Transport xızmetleri	131,1	15,5
Saparlar (turizm)	144,9	43,8
Basqa is boyınsha xızmetler	-	-
Qurılıs xızmetleri	1 934,7	-

Soʻngi ush jilda ĠMDA mamlakatlariga eksport kólemi kemeydi ham olardiń jami eksporttaǵı úlesi 2020- jildiń yanvar-iyuldaǵı 39,4 % ten 2022- jildiń yanvar-iyul aylarına 24,0 % ke kemeydi. Mas rawishte basqa mamlakatlerdiń jami eksporttaǵı úlesi 76,0 % ti quradı.

**ĠMDA HÁM BASQA MÁMLEKETLERGE TOVAR
HÁM XÍZMETLER EKSPORTI KÓLEMLERI DINAMIKASI**
(yanvar-iyul, mln. AQSh dollari, úlesi, % te)

2022- jildiń yanvar-iyul ayları juwmaǵında tovar hám xızmetler eksporti boyınsha tiykarǵı sherik mamlaketler quramında Túrkiya (30,7 %), Qıtay Xalıq Respublikası (eksport ulıwma kóleminiń 22,8 % i), Rossiya Federaciyası (13,0 %), Latviya (13,0 %), Qazaqstan (8,3 %), Koreya Respublikası (4,0 %), hám Awǵanistan (1,4 %) mamlaketleri saqlanıp qalmaqta hámde olardiń jami eksporttaǵı úlesi 93,2 procentti quramaqta.

RESPUBLIKA EKSPORTIDA TIYKARGI
SHERIK MAMLEKETLERDIN ULESİ
(2022- jil yanvar-iyul, % te)

2022- jıldıń yanvar-iyul aylarında, ótken jıldıǵı tovarlar hám xızmetler eksporti boyınsha tiykargı sherik mámleketlerden jetekshi bolǵan Qıtay Xalıq Respublikası ekinshi orınǵa túsiwi esabınan, Türkiya eksporttaǵı úlesi boyınsha jetekshilikti aldı.

Usı jıldıń yanvar-iyul aylarında sherik mámleketlerdiń tovarlar hám xızmetler eksporti boyınsha geografıyası 2021- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 42 mámleketten 43 mámleketke kemeydi.

**QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ TIYKARGI SHERIK MAMLEKETLERGE AMELGE ASIRGAN EKSPORTI KOLEMI HAM OSIM PATLERI
(yanvar-iyul)**

Mámleket atı	Mıń AQSH dollari		Ósim pátleri, % te		Ornı	
	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.
Túrkiya	58498,0	67259,5	162,6	115,0	2	1
Qıtay Xalıq Respublikası	70292,4	50634,3	118,8	72,0	1	2
Rossiya	46480,7	28929,0	101,1	62,2	3	3
Latviya	19516,2	28791,2	158,4	147,5	5	4
Qazaqstan	25299,3	18358,3	108,3	72,6	4	5
Koreya Respublikası	1966,5	8983,7	77,9	456,8	11	6
Awғанstan	2746,0	3188,6	130,7	116,1	8	7
Qirg'iz Respublikasi	3006,5	2369,1	209,9	78,8	7	8
Gruziya	1161,3	2091,5	363,9	180,1	17	9
Soedinennoe Korolevstvo	1366,6	3270,0		239,3	14	10
Ukraina	10249,3	1693,5	292,6	16,5	6	11
Fransiya	1240,7	1036,9		83,6	15	12
Turkmenstan	632,6	806,5	131,4	127,5	18	13
Iran	1742,7	576,1		33,1	12	14
Tajikistan	2134,6	533,9	62,9	25,0		15
Azerbayjan	244,0	500,2		204,9	23	16
Germaniya	442,1	386,4	110,4	87,4	20	18
Portugaliya	98,1	251,5		256,5	35	19

Usı mámleketlerge eksport qılınıp atırılğan tovarlar quramına tiykarınan ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarğa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler, sanaat tovarları hámde azıq-awqatlıq emes shiyki zat (janılıǵıdan tısqarı) kiredi.

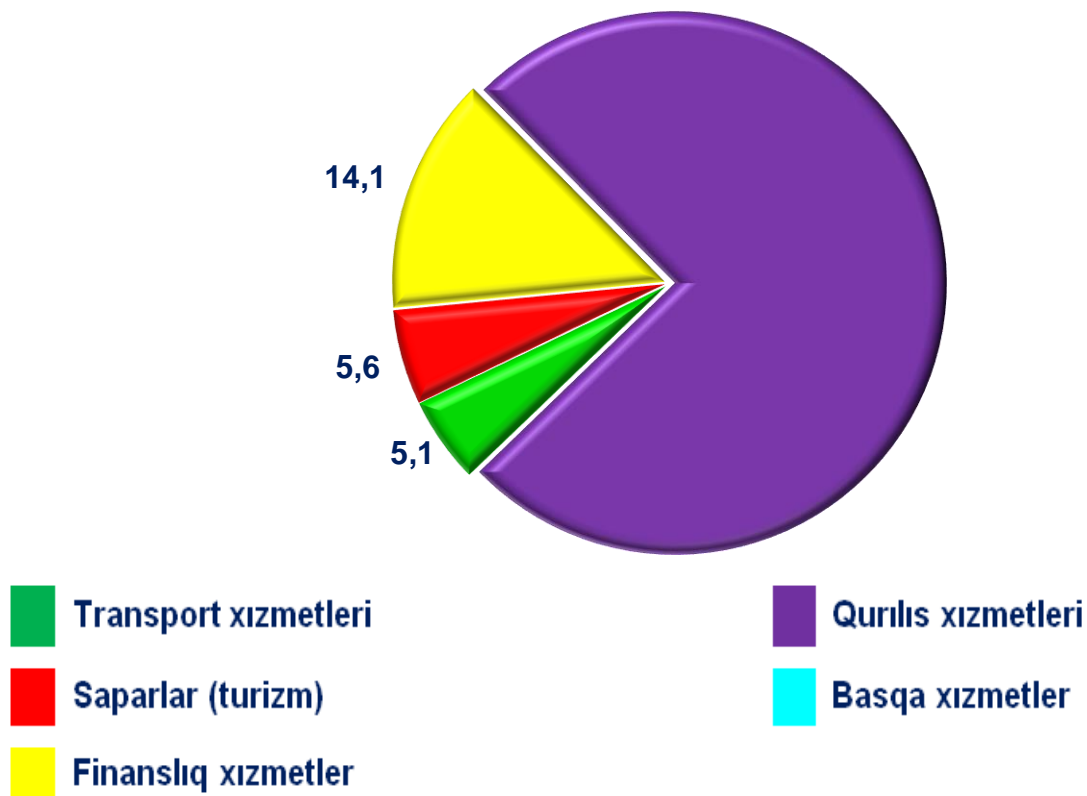
**RESPUBLIKANIŇ AYIRIM MAMLEKETLER MENEN EKSPORT QURAMI
(2022- jil yanvar-iyul, miŇ AQSh dollari)**

XSSK qurami	Qıtay		Túrkiya		Rossiya		Latviya	
	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.
Jámi eksport	70 292,4	50 634,3	58 498,0	67 259,5	46 480,7	28 929,0	19 516,2	28 791,2
sonıń ishinde:								
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	601,7	886,4	742,2	567,6	180,0	482,1	28,4	29,7
Ishimlikler hám temeki								
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqari	18390,6	17087,0	7523,1	232,5	2337,8	440,8	161,6	
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar								
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar								
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	35656,2	24365,6	46426,5	56903,8	38567,0	22654,3	19326,2	28761,5
Sanaat tovarları	15489,6	6359,6	3805,0	9549,8	4565,8	5012,2		
Mashinalar hám transport ásbap-úskenederi	18142,4				3,3			
Hár qıylı tayar buyımlar	153,5				4,9	53,2		
Xızmetler	0,9	1935,9	1,2	5,9	821,8	286,4	0,0	0,0

Xızmetler eksportı kólemi 2 573,7 miŇ AQSh dolların yáki jámi eksport kóleminiń 1,2 % in qurap, 2021- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 0,6 % ke kóbeygenligi gúzetildi. Xızmetler eksportı quramınıń tiykarǵı úlesi saparlar (turizm) (5,6 %), transport (5,1 %), Qurılıs (75,2 %) hámde finanslıq xızmetler (14,1 %) úlesine tuwra kelgen.

XIZMETLER EKSPORTI QURAMI
(2022- jil yanvar-iyul, úlesi, % te)

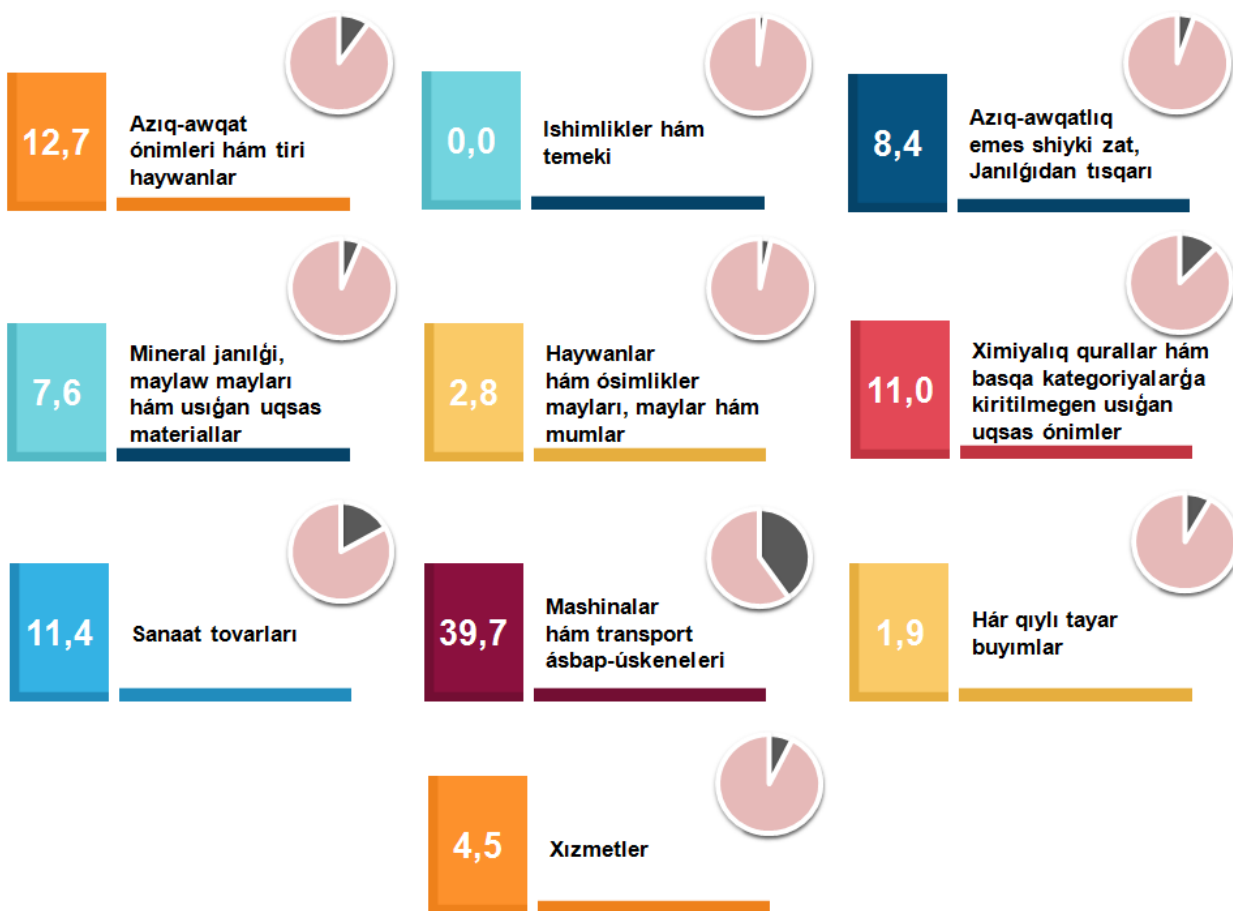
QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ IMPORTI
(2022- jil yanvar- iyul)

2022- jıldıń yanvar-iyul aylarında import kólemi 126,8 mln.AQSh dolların hám 2021- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 93,4 % ti quradı.

Import quramında eń úlken úles, mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri (39,7 %), azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar (12,7 %) hámde ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler (11,0 %) esabına tuwra keldi.

XSSK BÓLIMI BOYÍNSHA IMPORT QURAMI
(2022- jil yanvar- iyul, úlesi, % te)

Tovarlar importı dinamikası analizine kóre, 2022- jıldıń yanvar-iyul aylarında import qılınǵan tovarlar kólemi, ótken jıldıń mas dáwirine salıstırǵanda 126,8 mln. AQSh dollarǵa kóbeydi hám 93,4 % ti quradı. Xızmetler importı bolsa 5,7 mln. AQSh dollarǵa jetti.

**ЎGMDA HÁM BASQA SÍRT EL MÁMLEKETLERINEN
IMPORT QURAMI
(2022- jil yanvar- iyul)**

Qurami	Jámi			ЎGMDA mámleketleri			Basqa mámleketler		
	miń AQSh dollari	ótken jilǵa salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te	miń AQSh dollari	ótken jilǵa salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te	miń AQSh dollari	ótken jilǵa salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te
Jámi import	126817,6	93,4	100,0	48 204,1	122,9	100,0	78 613,5	81,5	100,0
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	16 135,0	100,8	12,7	14 001,6	117,2	29,0	2 133,4	52,6	2,7
Ishimlikler hám temeki	52,7	-	-	52,7	-	-	-	-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqari	10 640,5	129,1	8,4	10 520,6	128,2	21,8	119,9	335,7	0,2
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	9 622,5	86,8	7,6	5 239,0	125,2	10,9	4 383,5	63,5	5,6
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	3 603,0	80,8	2,8	3 603,0	80,8	7,5	-	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	13 911,4	74,0	11,0	1 074,0	61,7	2,2	12 837,3	75,2	16,3
Sanaat tovarları	14 419,7	160,9	11,4	11 710,2	210,4	24,3	2 709,6	79,8	3,4
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneri	50 299,0	86,6	39,7	893,4	69,6	1,9	49 405,7	87,0	62,8
Hár qıylı tayar buyımlar	2 403,5	55,7	1,9	635,3	315,2	1,3	1 768,2	43,0	2,2
Xızmetler	5 730,2	98,6	4,5	474,3	28,7	1,0	5 255,9	126,3	6,7

Aǵımdaǵı dáwirde import qılınǵan tovarlar hám xızmetler quramınıń analizi sonı kórsetti, 2021- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda Azıq-awqatlıq emes

shiyki zat, janilgıdan tısqarı importınıń úlesi 6,1 % ten 8,4 % ke ósti, mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri 42,8 % ten 39,7 % ke, hár qıylı tayar buyımlar úlesi bolsa 3,2 % ten 1,9 % ke kemeydi.

**IMPORT QURAMI DINAMIKASI
(2022- jil yanvar- iyul úlesi, % te)**

XSSK quramı	2020- jil	2021- jil	2022- jil
Jámi import	100,0	100,0	100,0
sonıń ishinde:			
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	13,5	11,8	12,7
Ishimlikler hám temeki			-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janilgıdan tısqarı	9,7	6,1	8,4
Mineral janilgı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	5,4	8,2	7,6
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	3,0	3,3	2,8
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵar uqsas ónimler	17,6	13,9	11,0
Sanaat tovarları	4,7	6,6	11,4
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri	31,4	42,8	39,7
Hár qıylı tayar buyımlar	8,5	3,2	1,9
Xızmetler	6,2	4,3	4,5

Xızmetler importınıń analizi sonı kórsetti, 2021- jıldıń yanvar-iyul aylarında 2022- jıldıń yanvar-iyul aylarına salıstırǵanda jámi importaǵı úlesi 4,5 % ten 4,3 % ti quradi.

**AYIRIM IMPORT TOVARLARI
(2022- jil yanvar- iyul, miñ AQSH. doll.)**

**XSSK BOYINSHA IMPORT QILINGAN AYIRIM TURDEGI
ONIMLER QURAMI
(2022- jil yanvar-iyul)**

Ónim atı	Miñ AQSh dollari	Ózgeriw pátleri, % te
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Dánli eginler hám olardan tayarlanğan ónimler	10 851,6	124,5
Tiri haywanlar	2 322,8	45,7
Kofe, shay, kakao, dámbegishler hám olardan tayarlanğan ónimler	148,0	269,1
Palız hám miyweler	483,3	793,6
Gósh hám gósh ónimleri	129,8	42,0
Qumsheker hám bal		
Sút ónimleri hám qus máyekleri	258,3	71,4
Balıq (teńiz sút emiziwshileri bolmağan), qısqıshbaqasimanlar, mollyuskalar hám suwda júziwshi omırtqasızlar hám olardan tayarlanğan yarım tayar ónimler	677,8	629,2
Hár qıylı azıq-awqat ónimleri hám preparatlar	845,2	66,8
Haywanlar ushin korm	418,2	16,1 b
Ishimlikler hám temeki		
Ishimlikler	52,7	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı		
Probka hám aǵash-taxtalar	9 474,7	165,7

Tabiiy kawshik bólekleri	89,1	136,0
Haywanlar hám ósimliklerden kelip shıqqan shiyki zat materialları	92,4	7,8
Tóginler ushın shiyki zat hám mineral shiyki zat	6,0	-
Тоқımashılıқ ónimler		
Mayli tuximlar hám mayli miyweler		
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıǵan uqsas materiallar	7 584,0	83,2
Kómir, koks hám briketler	2 038,6	104,0
Tábiyiy yaki jasalma gaz		
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar		
Ósimlik mayları		
Haywan hám ósimlik mayları	3 603,0	80,8
Haywanlar mayları	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler		
Birlemshi formadaǵı plastmassalar	1 122,0	162,7
Boyaytuǵın hám terini iyleytuǵın zatlar hám boyawlar	125,4	146,8
Ximiyalıq materiallar hám ónimler	7 340,3	60,3
Organikalıq ximiya zatları	4 533,5	100,0
Birlemshi formada bolmaǵan plastmassalar	614,9	59,2
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	0,4	0,6
Éfir mayları, rezinoıdler jáne parfyumeriya; dáretxana quralları	14,1	171,9
Tóginler	157,4	74,1
Medsina hám farmaceutika	3,4	-
Sanaat tovarları		
Shoyın hám polat	1 301,2	150,8
Rezina buyımları	153,9	42,0
Metallardan tayarlanǵan buyımlar	466,2	56,3
Toqımashılıq iyirilgen jibi, gezlemeler, tayar buyımlar hám usıǵan uqsas ónimler	341,9	319,2
Ruda bolmaǵan qazılmalardan tayarlanǵan ónimler	456,2	57,0
Probka hám terekten tayarlanǵan buyımlar (mebelden tisqari)	11 650,0	195,5
Qaǵaz, karton hám qaǵaz massası, qaǵaz yaki kartonnan tayarlanǵan buyımlar	50,3	143,3
Renli metallar		
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri		
Energiya generatorı mashinaları hám ásbap-úskeneler	229,3	2,8

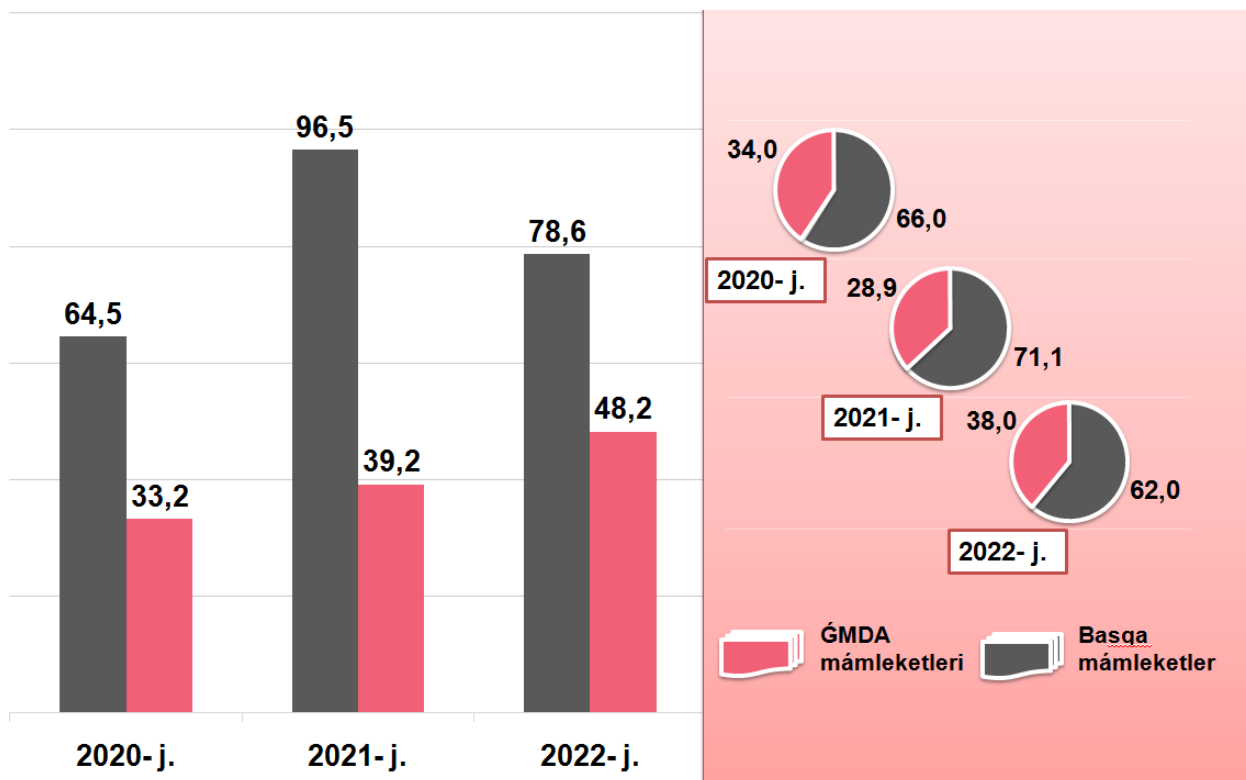
Aniq tarawlar ushin arnawlı móljellengen mashinalar	36 429,5	149,1
Sanaat ushin arnawlı bolmağan mashinalar hám ásbap-úskeneler hám olardıń detalları	7 353,0	83,0
Elektr mashinaları, apparatlar, ásbaplar hám olardıń elektr bólekleri	1 472,9	90,3
Elektr baylanısı, dawıstı jazıw hám esittiriw apparaturaları hám úskeneleri	105,2	1,5
Metallardı qayta islew mashinaları	1 362,5	13,1 b
Kanselyariya mashinaları hám maǵlıwmatlardı avtomatikalıq ráwishte qayta islew ushin ásbap-úskeneler	20,6	37,1
Avtomobiller	3 326,1	82,5
Basqa transport buyımları		
Hár qıylı tayar buyımlar		
Hár qıylı tayar buyımlar	726,2	297,0
Arnawlı, ilimiy hám qadaǵalaw ásbapları hám apparatları	1 398,8	78,1
Bloklı binalar, suw ótkiziw, kanalizaciya ısıtıw hám jaqtılandırıw úskeneleri ushin armatura hám buyımlar úskeneleri	236,3	10,7
Ayaq-kiyim	1,2	120,0
Kiyim-kenshekler hám kiyim-kenshek buyımları	5,8	18,1
Mebel hám onıń bólekleri, jataqjay buyımları, matraslar, matraslar ushin tirgekler, kópshikler hám usıǵan uqsas tigilgen mebel	34,7	138,2
Fotografiyalıq apparatura, úskene, isletiletuǵın materiallar hám optikalıq buyımlar, basqa jerde klassifikaciyanabaǵan; saatlar	0,6	10,7
Xızmetler		
Basqa is boyınsha xızmetler	4 375,5	135,0
Transport xızmetleri	190,5	218,0
Texnikalıq xızmet kórsetiw hám ońlaw xızmetleri	522,2	28,7
Finanslıq xızmetler	642,0	96,2

Hár qıylı tayar buyımlar importı kólemleriniń kemeyiwine arnawlı, ilimiy hám qadaǵalaw ásbapları hám apparatları (78,1 % ke páseygen), bloklı binalar, suw ótkiziw, kanalizatciya ısıtıw hám jaqtılandırıw úskeneleri ushin armatura hám bekkemlew maslamaları (10,7 % ke páseygen) importınıń kemeyiwine tásir qılǵan.

Aziq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar importınıń kemeyiwine bolsa, Tiri haywanlar (45,7 % ke páseygen) importınıń kemeygenligi tikkeley tásir etken.

ЃMDA HÁM BASQA SÍRT EL MÁMLEKETLERINEN TOVAR HÁM XÍZMETLER IMPORTÍ KÓLEMLERI DINAMIKAŚÍ
(yanvar-iyul, mln. AQSh dollari, úlesi, % te)

Esabat dáwiri juwmaqlarına kóre, import boyınsha sherik mámleketler arasında Qıtay Xalıq Respublikasın ulıwma import kóleminde 37,5 % úlesi menen Rossiya Federatciyası (25,1 %) artta qaldırǵan halda birinshi orındı iyeledi.

2022- jıldıń yanvar-iyul ayları juwmaǵı boyınsha Qaraqalpaqstan Respublikası tárepinen 46 mámleket penen tovarlar hám xızmetler importı ámelge asırıldı.

**TOVAR HÁM XÍZMETLER IMPORTINDAGÍ JIGIRMA IRI
SHERIK MÁMLEKETLER
(yanvar- iyul)**

Mámleket atı	mıń AQSH dollari		ósım páti, % te		ornı	
	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.
Qıtay Xalıq Respublikası	22609,6	47532,5	101,6	210,2	1	1
Rossiya Federatciyası	21683,5	31836,6	102,8	146,8	2	2
Qazaqstan	12690,5	12557,1	143,9	98,9	4	3
Koreya Respublikası	13264,5	7159,6	69,8	54,0	3	4
Túrkiya	7558,7	5860,2	788,8	77,5	6	5
Litva	4799,6	3240,3	1420,0	67,5	11	6
BAÁ	658,3	2647,1	118,0	402,1	23	7
Soedinennoe Korolevstvo	2408,2	2158,5	208,4	89,6	12	8
Qirg'iz Respublikasi	767,3	2119,3	69,4	276,2	20	9
Yaponiya	160,7	983,0	43,6	611,5	34	10
Germaniya	480,1	807,8	102,0	168,3	25	11
Ruminiya	800,0	782,2	71,2	97,8	18	12
Estoniya	5829,4	779,2	900,3	13,4	9	13
Polsha	1334,8	705,2	133,0	52,8	17	14
Eron	1353,3	697,3	86,5	51,5	16	15
Turkmenistan	57,6	693,6	242,6	1204,3	36	16
Niderlandiya	5166,4	681,6	1880,7	13,2	10	17
Latviya	2138,5	674,2	170,4	31,5	14	18
Belarus		633,7				19
Avstriya	2353,8	531,5	105,9	22,6	13	20

Sonı aytıw kerek, Qıtay Xalıq Respublikası, Rossiya Federatciyası, Qazaqstan, Shvesariya, Koreya Respublikası, hám Túrkiya sıyaqlı

mámleketler Qaraqalpaqstan Respublikasına tovar hám xızmetler importındaǵı iri sherik mámleketlerdiń birinshi jigirmalıǵına kirdi.

Jeti iri sherik mámleketler (Qıtay Xalıq Respublikası, Rossiya Federaciyası, Qazaqstan, Koreya Respublikası, Túrkiya, Litva hám BAA Respublikası) jámi importtır 87,4 % úlesin quradı, bul 110,8 mln. AQSh dolların quradı.

RESPUBLIKA IMPORTÍNDÁ TIYKARǴÍ
SHERIK MÁMLEKETLERDÍŃ ÚLESİ
(2022- jil yanvar- iyul, % te)

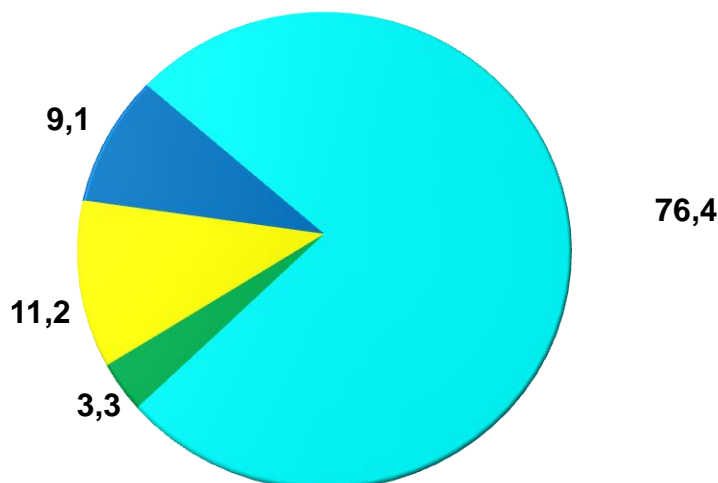

Respublikadaǵı investiciyalıq ortalıqtır jaqsılanǵanı sayın hám usı salada ámelge asırılǵan reformalar nátiyjesinde mashina hám úskeneler, sonday-aq,

olardıń bólekleri importınıń ósiwi tábiǵiy. Sonday qılıp, Qıtay Xalıq Respublikası, Rossiya Federaciyası, Qazaqstan, Koreya Respublikası tárepinen kiritilgen úlken kólemdegi investiciyalar nátiyjesinde, ónimler importı kóleminde usı mámleketlerdiń joqarı úlesi saqlanıp qalmaқта.

XİZMETLER IMPORTI QURAMI
(2022- jil yanvar- iyul, úlesi, % te)

2022- jıldıń yanvar-iyul ayları juwmaǵı menen xızmetler importı kólemi 5 813,2 mıń AQSh dolların yaqi jámi import kóleminiń 4,3 % in quradı hám ótken jilǵa salıstırǵanda 2,0 % ke túsken. Xızmetler importı quramınıń tiykarǵı úlesi basqa is boyınsha xızmetler (76,4 %), finanslıq xızmetler (11,2 %) den ibarat boldı. Sonday-aq, texnikalıq xızmet kórsetiw hám ońlaw xızmetleri (9,1 %) hám transport xızmetleri (3,3 %) quradı.

Sırtqı ekonomikalıq
baylanıslar hám
sawda statistikası bólimi
Tel.: (61) 224-92-06.